

Stanovisko Republikovej únie zamestnávateľov

- Návrh zákona o elektronických komunikáciách
- materiál na rokovaní HSR SR dňa 28.06.2021

Stručný popis podstaty predkladaného materiálu a jeho relevancie z hľadiska RÚZ

Materiál bol predložený na rokovanie Ministerstvom dopravy a výstavby SR na základe Plánu legislatívnych úloh vlády SR na rok 2021.

Cieľom a obsahom materiálu je najmä:

Návrh zákona predovšetkým transponuje do právneho poriadku SR smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1972 z 11. decembra 2018, ktorou sa ustanovuje Európsky kódex elektronických komunikácií (ďalej len „smernica (EÚ) 2018/1972“). Účelom návrhu zákona je, okrem dosiahnutia troch hlavných cieľov, ktorými sú podpora hospodárskej súťaže, rozvoj vnútorného trhu a ochrana záujmov koncových užívateľov, zabezpečiť v čo najväčšej miere prístup k vysokokapacitným sieťam a ich využívanie všetkými občanmi a podnikateľskými subjektmi za primeranú cenu, pri zachovaní možnosti výberu, účinnú a spravodlivú hospodársku súťaž, inovácie, efektívne využívanie frekvenčného spektra, uplatňovanie spoločných pravidiel v rámci Európskej únie a predvídateľných regulačných prístupov. Návrh zákona upravuje, v súlade so smernicou, práva a povinnosti spotrebiteľov, práva a povinnosti podnikateľských subjektov pôsobiacich v sektore elektronických komunikácií a kompetencie orgánov štátnej správy v oblasti elektronických komunikácií, ktorými sú úrad a Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“).

Návrh zákona má nadobudnúť účinnosť dňa 01.02.2022

Postoj RÚZ k materiálu

Účelom návrhu zákona je, okrem dosiahnutia troch hlavných cieľov, ktorými sú podpora hospodárskej súťaže, rozvoj vnútorného trhu a ochrana záujmov koncových užívateľov, zabezpečiť v čo najväčšej miere prístup k vysokokapacitným sieťam a ich využívanie všetkými občanmi a podnikateľskými subjektmi za primeranú cenu, pri zachovaní možnosti výberu, účinnú a spravodlivú hospodársku súťaž, inovácie, efektívne využívanie frekvenčného spektra, uplatňovanie spoločných pravidiel v rámci Európskej únie a predvídateľných regulačných prístupov. **RÚZ k návrhu v medzirezortnom pripomienkovom konaní predložila pripomienky.**

Veľkú časť rozporov sa v priebehu MPK podarilo odstrániť a návrh zákona obsahuje aj mnohé pozitívne zmeny, avšak súčasne vo viacerých ustanoveniach plne nezohľadňuje dohody, ktoré boli dosiahnuté v priebehu MPK. Z týchto dôvodov navrhuje RÚZ vykonať nižšie uvedené úpravy

Pripomienky RÚZ k predkladanému materiálu

1. Zásadná pripomienka k čl. I., §25

V § 25 sa nad rámec SMERNICE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY 2014/61/EÚ z 15. mája 2014 o opatreniach na zníženie nákladov na zavedenie vysokorychlostných elektronických komunikačných sietí (CRD) rozširuje povinnosť o nenasvietené optické vlákna, čo sme v MPK namietali ako goldplating. Počas rozporových konaní sme dospeli ku kompromisu, že by mohlo ísť len o tie „nenasvietené optické vlákna, ktoré prevádzkovateľ siete ponúka alebo plánuje ponúknuť na sprístupnenie podnikom“. V celom § 25 však ani pôvodná pripomienka ani navrhovaný kompromis nie je zapracovaný, čo považujeme za výrazné zhoršenie existujúceho právneho stavu a goldplating nad rámec uvedenej smernice CRD. **Žiadame v znení zákona plne zohľadniť dohody dosiahnuté v priebehu rozporových konaní.**

2. Zásadná pripomienka k čl. I., §25, odsek 5

V § 25 ods. 5 nie je zapracovaný kompromis dosiahnutý na štatutárnom rozporovom konaní 2. stupňa, kde sme navrhovali poskytovať údaje na písomné vyžiadanie orgánu verejnej správy resp. správcu JIM. . **Žiadame v znení zákona plne zohľadniť dohody dosiahnuté v priebehu rozporových konaní.**

3. Zásadná pripomienka k čl. I., § 86 ods. 1 písm. c)

Žiadame doplniť chýbajúce právo podniku odmietnuť uzavretie zmluvy s dlžníkom:

“záujemca o uzavretie zmluvy nedáva záruku, že bude dodržiavať zmluvu preto, že je dlžníkom podniku alebo iného podniku alebo niektorý z týchto podnikov už predtým odstúpil od zmluvy s ním alebo vypovedal s ním zmluvu alebo sa nachádza v zozname dlžníkov podľa osobitného predpisu”

Odôvodnenie:

Toto oprávnenie je v aktuálne platnom zákone a bolo aj v znení predloženom do MPK. Na rozdiel od iných odvetví, pri elektronických komunikáciách má podnik povinnosť uzavrieť zmluvu s každým, čo je absolútne obmedzenie zmluvnej slobody na strane podniku, pričom vylúčenie dlžníkov za služby elektronických komunikácií bolo doteraz jediným prostriedkom na vyváženie tohto stavu. Ide o jediný nástroj na ošetrovanie rizík na strane záujemcu o uzatvorenie zmluvy, preto ho žiadame zachovať.

3.4. Zásadná pripomienka k čl. I., §92, písm. e)

Znenie navrhujeme formulovať nasledovne

„e) počas lehoty určenej na zaplatenie podľa § 86 ods. 1 písm. d) bod 2, obmedzené poskytovanie služby na čas plynutia lehoty určenej na zaplatenie tak, aby účastník mohol využívať prichádzajúce volania a volania na bezplatné čísla v prípade interpersonálnych služieb založených na číslach, a minimálnu úroveň služby prístupu k internetu v prípade služby prístupu k internetu „

Odôvodnenie:

Navrhovanú povinnosť podniku upozorniť účastníka sedem dní pred plánovaným obmedzením poskytovania služby, že neuhradením vyúčtovanej ceny za služby je možné obmedziť poskytovanie služby evidujeme ako novú požiadavku v predloženom znení zákona, pričom je nad rámec smernice.

5. Zásadná pripomienka k čl. I. § 109 ods. 1

Žiadame doplniť vynechané ustanovenie umožňujúce výmenu informácií medzi podnikmi ohľadom dlžníkov:

„a) Podniky poskytujúce verejné siete alebo služby sú oprávnené na ochranu svojich práv a oprávnených záujmov vzájomne si poskytovať nevyhnutné údaje podľa § 110 ods. 3, ak sa týkajú ich dlžníkov alebo osôb, o ktorých podnik zistil, že odcudzili alebo poškodili telekomunikačné zariadenia, alebo zneužili telekomunikačné zariadenia alebo služby, a to na účel posúdenia podľa 86 ods.1 písm. c) druhého bodu a účinnejšej ochrany podnikov pred takými osobami, ak tento zákon neustanovuje inak“

Odôvodnenie:

Toto oprávnenie je v aktuálne platnom zákone a bolo aj v znení predloženom do MPK. Na rozdiel od iných odvetví, pri elektronických komunikáciách má podnik povinnosť uzavrieť zmluvu s každým, čo je absolútne obmedzenie zmluvnej slobody na strane podniku, pričom vylúčenie dlžníkov za služby elektronických komunikácií bolo doteraz jediným prostriedkom na vyváženie tohto stavu. Ide o jediný nástroj na ošetrovanie rizík na strane záujemcu o uzatvorenie zmluvy, preto ho žiadame zachovať.

a) Zásadná pripomienka k čl. I., §110 (Ochrana osobných údajov)

RÚZ v medzirezortnom pripomienkovom konaní navrhovala doplniť biometrické údaje medzi údaje, ktoré je podnik oprávnený spracúvať - získať. Tvárová biometria prináša množstvo výhod pre užívateľa aj podnik. Jedná sa o plne automatizované riešenie, s okamžitou spätnou väzbou, s úsporou času pri identifikácii, s identifikácia prítomnosti a existencie osoby. Biometrické porovnanie fotografií (tvár, fotografia z občianskeho preukazu, registra Ministerstva vnútra SR) a stotožnenie osoby pritom dosahuje najvyššiu mieru spoľahlivosti. Navrhované je plne v súlade s GDPR,

najmä s Článkom 9 ods. 2. b). **Navrhované znenie síce možno považovať za drobnú pozitívnu zmenu, ale zďaleka nie za akceptáciu v zmysle našej pripomienky. V tejto otázke ešte vidíme priestor na rokovanie a dohodu.**

b) Zásadná pripomienka k čl. I., §116 (Nevyžiadané hovory)

Počas rozporových konaní sektor diskutoval spolu s Regulačným úradom aj tému nevyžiadanych hovorov, pričom nebol akceptovaný spoločný návrh úradu a sektora, ktorý bol vypracovaný na základe odborných diskusií a v súlade so záujmami spotrebiteľov. **Žiadame v znení zákona plne zohľadniť dohody dosiahnuté v priebehu rozporových konaní.**

c) Zásadná pripomienka k čl. I., §117 (Telekomunikačné tajomstvo), najmä ods. 6, 14 a 17

RÚZ v medzirezortnom pripomienkovom konaní navrhovala, aby náklady vynaložené v súvislosti s odpočúvaním uhrádzal podnikovému orgánu, ktorý o poskytnutie údajov (odpočúvanie) požiadal. Dôvod takejto úpravy vysvetľuje nález ústavného súdu PL. ÚS 23/06-61 z 2.6.2010 vysvetľuje, prečo by štát mal znášať všetky náklady súvisiace s odpočúvaním, analogicky súvisiace aj s inými súčinnosťami:

„Ustanovenie § 13 ods. 2 písm. j) v časti „na náklady podniku“ v spojení s ustanovením § 56 ods. 2 v časti „§ 13 ods. 2 písm. j) alebo“ zákona č. 610/2003 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov **n i e s ú** v súlade s čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.“

V rozhodnutí Ústavného súdu sa ďalej uvádza aj:

1. ...dané náklady by mali byť hradené štátom z toho dôvodu, že zabezpečenie bezpečnosti je klasickou úlohou štátu očakávanou od daňových poplatníkov.
2. Štát mocenským spôsobom, zákonom, arbitrárne prenáša na súkromné subjekty náklady na zabezpečenie základnej funkcie, za ktorú vyberá dane.
3. Operátori pre vlastnú činnosť uvedené zariadenia nepotrebujú, zaobstarávajú si ich len z dôvodu zákonnej povinnosti.

d) Zásadná pripomienka k čl. I., §124 odseky 1 a 3 (Sankcie)

§124 odsek 3 navrhujeme formulovať nasledovne:

„(3) Úrad uloží tomu, kto porušil alebo nesplnil niektorú z povinností podľa osobitného predpisu¹⁹⁾ alebo podľa § 6 ods. 2, § 10 ods. 1, 5 a 7, § 12 ods. 4 a 5, § 14 ods. 3, § 15 ods. 1 až 3 a ods. 8, § 16 ods. 1, § 20 ods. 4, § 21 ods. 4 druhá veta, § 25 ods. 5, § 26 ods. 1, 2 a 4, § 27 ods. 1 a 2, § 29 ods. 1, 2 a 4, § 31 ods. 1, § 46 ods. 6, 11 a 12, § 51 ods. 5 a 7, § 52 ods. 1, § 53 ods. 2, § 54 ods. 7, 8 a 12, § 55 ods. 1, § 57 ods. 4 a 5, § 60 ods. 4 a 5, § 77 ods. 1, § 82 ods. 1, 2 a 4, § 83 ods. 1 až 3, 8 a 9, § 84 ods. 3, 4, 6 až 9 a 12, § 85 ods. 1, 3 a 4, § 86 ods. 2, § 87 ods. 1, 8, 10 v prípade neoznámenia zmeny, pri ktorej vzniká právo na odstúpenie od zmluvy a 14 posledná veta, § 88 ods. 1, 5, 7, 9, 10, 12, 13 a 16, § 89 ods. 3 a 5, § 91 ods. 1 až 4, § 92, § 93 ods. 7, § 94 ods. 2, § 98 ods. 13, § 99 ods. 1 a 2, § 102 ods. 3 a 4, § 106, § 108 ods. 3, § 112 ods. 2, § 113 ods. 1, 3 a 4, § 114 ods. 1, § 115, § 116 ods. 2 a 3, § 117 ods. 18, uloženú úradom podľa § 88 ods. 6 alebo podľa všeobecne záväzného predpisu vydaného úradom podľa tohto zákona pokutu od 200 eur do 5 % z obratu podľa odseku 6 za predchádzajúce účtovné obdobie.“

Následne navrhujeme zodpovedajúcim spôsobom upraviť odsek 1 (t.j. vypustiť z neho konania, ktoré sme navrhli presunúť do odseku 3)

Odôvodnenie:

Paragraf §124 obsahuje sankčné ustanovenia zákona pričom v §124 odseku 1 sa určujú porušenia zákona, za ktoré je možné uložiť sankciu až do 10% z obratu podniku a v §124 odseku 3 porušenia, za ktoré je možné uložiť sankciu až do výšky 5% z obratu. **Pri rozporových konaniach bolo akceptované preradenie uvedených porušení (najmä pri nových povinnostiach) do nižšej sadzby sankcie do 5 % z obratu.** V predloženom znení však nevidíme úpravy uvedené tak, ako boli vysporiadané. **Žiadame v znení zákona plne zohľadniť dohody dosiahnuté v priebehu rozporových konaní.**

e) Zásadná pripomienka k čl. I., §131, odsek 7

K novému prechodnému ustanoveniu v § 131 ods. 7: prechodné obdobie vzťahujúce sa na § 25 ods. 5 je len 6 mesiacov oproti nami navrhovanej lehote do 31.12.2024, kedy má byť aj infosystém JIM uvedený do praxe (momentálne prebieha príprava štúdie uskutočniteľnosti v rámci OPII). **Za týchto okolností ide o nevykonateľné ustanovenie a vysokú nadreguláciu oproti Smernici CRD. Preto zotrvávame aj na pripomienke k § 25 ods. 5.**

Ide navyše o nevykonateľné povinnosti, čo sme opakovane vysvetlili, za ktoré hrozí sankcia až do 5 % z obratu.

Odôvodnenie

Z pohľadu plánovaných stavieb (§ 25 ods. 3 písm. b)) sa podľa predloženého znenia § 25 sprísňuje oproti dnešnej zákonnej úprave (§ 67ba a § 67d platného ZEK) to, že sa v rámci informácií o prebiehajúcich / plánovaných stavbách poskytovaných jednotnému informačnému miestu (JIM) budú musieť prevádzkovatelia sietí poskytovať aj informácie o nenasvietených optických vláknach, ktoré sú predmetom alebo súčasťou stavby.

Znenie predložené do HSR sa ďalej sprísňuje v neprospech prevádzkovateľov sietí nielen voči súčasnému právnomu stavu a smernici, ale aj voči zneniu predloženému do MPK. Z pohľadu dotknutých subjektov predstavuje znenie § 25 sprísnenie najmä vo vzťahu k informáciám o dostupnosti infraštruktúry a nenasvietených optických vlákien (§ 25 ods. 3 písm. a)), a to z týchto dôvodov:

- a) informácie sa majú poskytovať nie len o fyzickej infraštruktúre (čo je zmyslom smernice CRD), ale aj o nenasvietených optických vláknach,
- b) informácie o dostupnosti infraštruktúry a nenasvietených optických vlákien (§ 25 ods. 3 písm. a)) majú prevádzkovatelia sietí poskytovať JIMu automaticky rovnako ako orgány verejnej správy, pričom podľa smernice a dnešnej zákonnej úpravy (§ 67b a 67ba platného ZEK), informácie o dostupnosti fyzickej infraštruktúry majú JIMu dodávať len orgány verejnej správy. Teda ide o novú povinnosť pre prevádzkovateľov sietí.

Pritom znenie § 25 predložené do MPK bolo také, že prevádzkovatelia sietí majú informácie o dostupnosti fyzickej infraštruktúry poskytovať JIMu len vtedy, ak ich nemajú orgány verejnej správy.

Chápeme potrebu naštartovať fungovanie JIM, ale zákonné povinnosti by mali byť nastavené časovo aj obsahovo tak, aby zbytočne nezaťažovali sektor.

Zdroj: RÚZ